

ĐÁNH GIÁ TÀI NGUYÊN DU LỊCH VÀ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN DU LỊCH CỘNG ĐỒNG BUÔN AKO DHÔNG, TP. BUÔN MA THUỘT, TỈNH ĐẮK LẮK

Nguyễn Thị Kim Oanh¹

Ngày nhận bài: 21/02/2022; Ngày phản biện thông qua: 14/5/2022; Ngày duyệt đăng: 31/5/2022

TÓM TẮT

Buôn Ako Đông tại Đắk Lắk được biết đến như một mô hình kiểu mẫu về phát triển loại hình du lịch cộng đồng, là nơi hội tụ những giá trị văn hóa bản địa của buôn làng Ê Đê. Tuy nhiên, do sự phát triển chưa đồng nhất giữa chủ thể tài nguyên du lịch và các bên liên quan dẫn đến tình trạng phát triển chưa bền vững và có khả năng suy giảm tài nguyên, do đó yêu cầu đặt ra trong nội dung đánh giá và đề xuất giải pháp phát triển du lịch bền vững tại buôn là vấn đề thiết yếu. Một mặt phát triển hoạt động du lịch bền vững, mặt khác bảo tồn và phát huy giá trị văn hóa bản địa của tộc người Ê Đê tại buôn. Nghiên cứu sử dụng phương pháp chính là đánh giá tài nguyên qua xây dựng bộ tiêu chí đánh giá, sau đó chọn lọc nội dung đánh giá dựa vào các điều kiện thực tiễn tại buôn Ako Đông. Qua quá trình đánh giá và xếp loại, buôn Ako Đông có kết quả ở mức độ “Điểm du lịch khá thuận lợi” với 43/56 điểm. Trong đó, các tiêu chí đánh giá có mức độ thuận lợi khác nhau trong phát triển du lịch cộng đồng tại buôn, nổi bật có tiêu chí vị trí và khả năng tiếp cận điểm tài nguyên, tính liên kết của điểm tài nguyên và độ hấp dẫn của tài nguyên, những tiêu chí này có thể khai thác và phát huy tốt trong hoạt động du lịch cộng đồng. Nghiên cứu cung cấp những thông tin quan trọng, góp phần đề xuất giải pháp phát triển du lịch bền vững tại buôn cũng như cung cấp thông tin cho các ban ngành quản lý du lịch có cơ sở nhận định lại và tiếp tục xây dựng các nội dung, quy hoạch phù hợp với thực tế hoạt động du lịch của buôn, hướng đến sự phát triển bền vững và phát triển du lịch cộng đồng đạt hiệu quả cao, mở rộng mô hình đánh giá và phát triển đến các điểm du lịch khác trong địa bàn tỉnh Đắk Lắk.

Từ khóa: Du lịch, tài nguyên, đánh giá, phát triển, cộng đồng.

1. MỞ ĐẦU

Trong các điểm du lịch cộng đồng nổi bật tại thủ phủ cả phê Buôn Ma Thuột, buôn Ako Đông được du khách đón nhận bởi các giá trị độc đáo trong nét đẹp văn hóa của tộc người Ê Đê bản địa còn được được bảo tồn và lưu giữ cho đến ngày nay. Tuy nhiên, bởi sự tác động của những nguồn lợi nhanh chóng từ hoạt động cung cấp các dịch vụ du lịch, các chủ thể du lịch tại buôn đã tham gia phát triển du lịch cộng đồng theo hướng tự phát và tác động tiêu cực đến giá trị, bản sắc văn hóa của tộc người mình. Cụ thể, hiện nay các giá trị thương hiệu đại diện cho nét đẹp văn hóa bản địa như văn hóa công chiêng, văn hóa nhà dài, nét đẹp trong văn hóa tổ chức đời sống cá nhân và cộng đồng đang dần bị thương mại hóa, xen lẫn các đặc điểm tiêu cực của lối sống hiện đại dẫn đến tình trạng mất đi sức hấp dẫn và suy giảm tài nguyên văn hóa tại buôn. Do đó, vấn đề đánh giá lại tài nguyên du lịch tại buôn, góp phần đề xuất giải pháp nhằm giải quyết vấn đề liên quan đến phát triển du lịch tự phát cũng như các vấn đề về định hướng phát triển trong thời gian sắp tới của các cơ quan, ban ngành du lịch liên quan (bao gồm hỗ trợ nhân lực và vật lực) là vấn đề thiết yếu. Một mặt xây dựng cơ sở lý luận góp phần xây dựng chiến lược, quy hoạch

phát triển du lịch hợp lý và nhanh chóng, mặt khác tác động đến cộng đồng dân cư địa phương, nâng cao nhận thức giúp cộng đồng hiểu được tầm quan trọng nền văn hóa bản địa, từ đó góp phần bảo vệ, gìn giữ và trao truyền nét đẹp bản địa cho các thế hệ sau.

2. NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU

2.1. Nội dung nghiên cứu

Lý luận nghiên cứu được tác giả dựa trên các lý thuyết về du lịch cộng đồng, sản phẩm du lịch, phát triển du lịch bền vững và môi trường du lịch để tiến hành đánh giá tài nguyên du lịch cộng đồng. Theo Luật Du lịch 2017, tác giả có những khái niệm sau có thể xem là những cơ sở lý luận cho bài viết:

- “*Phát triển du lịch bền vững là sự phát triển du lịch đáp ứng đồng thời các yêu cầu về kinh tế - xã hội và môi trường, bảo đảm hài hòa lợi ích của các chủ thể tham gia hoạt động du lịch, không làm tổn hại đến khả năng đáp ứng nhu cầu về du lịch trong tương lai*”.

- “*Du lịch cộng đồng là loại hình du lịch được phát triển trên cơ sở các giá trị văn hóa của cộng đồng, do cộng đồng dân cư quản lý, tổ chức khai*

¹Khoa Du lịch và Việt Nam học, Đại học Nguyễn Tất Thành;

Tác giả liên hệ: Nguyễn Thị Kim Oanh; ĐT: 0984231661; Email: kimoanhvietnamhoc@gmail.com.